

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—
Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.	

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

E. M. K. E.

Budapest, május 27.

Magyarország egyik legnagyobb, ugyszólván: uttörő közművelődési egyesülete, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, holnap, szombaton tartja Kolozsváron *huszadik* évi rendes közgyűlését.

Két évtized határán talán érdemes megállni pár pillanatra, hogy a szemlélődő elme röpké visszapillantást vehessen az egyesület keletkezésére, működésére s a célra való törekvésében elért eredményekre.

Nagyobb szimpátiával, készségesebb áldozatokkal talán sohasem támogatott társadalmi egyesületet a magyar közönség, mint éppen az EMKE-t.

A mikor husz esztendő előtt az erdélyi nemzetiségek térfoglalása és erőszakos terjeszkedése hangos jajszóra bírta szorongatott magyarságot s az EMKE eszméje, mint a mentőakció leg hatékonyabb módja fölszínre került: az egész magyar társadalom országszerte páratlan készséggel és bőkezűséggel rótta le önkéntes adóját s egyszeribe, mintegy varázslásra egy *gazdag*, anyagi eszközökkel jól fölrüházott egyesületet állított oda, hogy lenne az öre, segítője, vezetője a szorongatott erdélyi magyaroknak.

És a magyar társadalomnak akkor impozánsan megnyilatkozott áldozatkészsége ezuttal nem a nálunk föllobbanó szalmatüz gyorsan kiégő lángja volt, hanem tartós, mondhatnók: rendszeres segély, amely évről-évre visszatér. És ott vannak még a háttérben azok a hatalmas hagyatékok, amiket a magyarság ügyének olyan lánglelkű apostolai, mint gróf Kun Kocsárd: báró Orbán Balázs és mások hagytak az egyesületre, amelyek már egymagukban is alkalmasak kiterjedt akcióképességet biztosítani az egyesületnek.

A társadalom nem lankadó áldozatkészségét elismeri, különben az ezidei évi jelentés is, mely konstatálja, hogy a legutolsó évben — tehát husz év múltán — készpénzgyűjtés révén, önkéntes adományokból *negyvenkétezer koronával* szaporodott az egyesület vagyona.

Nos hát joggal felvethető a kérdés, hogy ezzel az intenzív támogatással szemben mi az az eredmény, amit az egyesület husz év után felmutathat?

El kell ismerni, hogy nem csekély, de sőt tiszteletreméltó az.

Im előttünk fekszik az egyesület nagy gonddal és a részletezések egész utvesztőivel szerkesztett évi jelentése.

Megtudjuk abból, hogy az egyesület *alapvagyona 2900.343 kor. 90 fill.*, aminek *évi jövedelme 153.192 kor. 52 fillért* teszen ki.

Ebből a tekintélyes évi jövedelemből azonban az állandó jellegű járadéksegélyezés felemészt *128.267 kor. 09 fill.-t* s így az újabb akciókiter-

jesztésre csupán *24.925 kor. 47 fill.* áll rendelkezésre.

Az évi jelentés, mely — mint fentebb jeleztük — büszke örömmel konstatálja, hogy a társadalom áldozatkészsége az utolsó évben is negyvenkétezer koronát jövedelmezett az egyesületnek, siet ehhez nyomban panaszos megjegyzést hozzáfűzni, hogy *«elég szép a bevétel ugyan, de mindjárt megváltozik a kedvező kép, ha megdölgünk, hogy az összjövedelem csaknem egészen le van kötve visszatérő járadéksegélyekre s mint szabadon felhasználható összeg csak 24 ezer korona maradt, holott az év folyamán nem kevesebb, mint 200 ezer koronára menő segélykérés érkezett be».*

Hát őszintén megvalljuk, hogy ezt a zokszót nem találjuk méltányosnak, sőt egyenesen visszafordítjuk az egyesület vezetősége felé, amennyiben előttünk úgy rémlik, mintha az utóbbi időkben nem a közönség áldozatkészsége, hanem az egyesület által felmutatható eredmény hőfoka volna bágyadtabb a régienél.

Nem akarunk arról szólni, hogy helyes volt-e az egyesület összjövedelmeinek járadékokban való lekötése huzamosabb és bizonytalan időre, mert hiszen ez a kiadás állandó hasznót is hajt a magyarságnak; hanem csak annyit konstatálunk, hogy határozottan érezni véljük újabb időkben az egyesület működési élénkségének hiányát — kifélé. És ezt nem magyarázza meg kellőleg az alapvagyon jövedelmének lekötött volta, mert hiszen elég tekintélyes summát teszen ki az új jövedelem is.

Hogy az új jövedelemből kezdett-e és minő akciót kezdett az egyesület, annak nyomát nem találjuk a jelentésben, mert *a rendelkezésre fennmaradt összeg elszámolása* be van olvasztva az összjövedelem elszámolásába.

Csupán *«Rendkívüli segélyek»* cím alatt találunk egy tételt, mely szerint a *«rendelkezésre fennmaradt»* összegből e címen kiosztatott:

Háromszékmegyei tíu árva- és szeretetház-nak Stőjdre, évről-évre	200.—
Vida Ilona szinitanodai növendék ösztöndíjrészlete	200.—
Horváth Géza szobrászati mesterisk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére ...	300.—
Istók János szobrászati mesterisk. növendéknek 1903—4. tanévre	600.—
Erdélyi Márton orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
Hadnagy Imre orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
Kerecsy Béla orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
Kiss Károly orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
Ráduly János orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—

Átvitel 2050.—

Áthozat 2050.—

Rápoli Lajos orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
I. Székely Károly orsz. m. kir. Iparművészeti isk. növendéknek 1903—4. tanév II. felére	150.—
Szász István orsz. m. kir. Mintarajzi isk. növendéknek 1903—4. tanévre	280.—
Kovács Sándor mérnök, Nagyenyed alapítvány 5%-os kamata 2/4-ed részéből felhasználható	2120.72
Összesen	4750.72

Bármiként latolgatjuk is ezt a kimutatást, sehogyan sem látjuk abból kidomborodni az egyesület magasabb céljaira való buzgó törekvést, hanem inkább talán egyes személyek iránt a jóindulat megnyilatkozását.

Igy például van a jelentésnek e kimutatásra vonatkozó szövegében egy passzus, mely szó szerint a következőképpen hangzik:

«Ösztöndíjaink közül érdekes a Vida Ilona szinművésznő, aki a bukaresti nemzeti színház tagja volt s akit 1200 korona ösztöndíjjal a Rákosi Szidi-féle szini-iskolába hoztunk át,

Hát bizony ez érdekesnek elég érdekes, de előttünk teljességgel érthetetlen, hogy az EMKE miért liferál a bukaresti nemzeti színházból drága költségen növendéket a Rákosi Szidi szini-iskolájába. Annál inkább érthetetlen ez előttünk, mert az évi jelentés adós maradt annak a magyarázatával, hogy miért tartja ő maga is «érdekes»-nek ezt az ösztöndíját.

Egészen véve azonban bizunk az egyesület derék, buzgó direktóriumának nemes törekvésében és hazafias működésében. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha a közel jövőben bekövetkezik az, amivel az évi jelentés biztat, hogy iskolái és ovodái államosításával a lekötött járadék egy tekintélyes része felszabadul, akkor ismét új erővel tör az egyesület valódi célja felé és a mostaninál foghatóbb eredményeket mutat majd fel.

Adja a magyarok Istene!

Budapest, május 27.

A magyar delegáció teljes ülése. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság május hó 28-án, szombaton délelőtt 11 órakor teljes ülést tart.

Az állami tisztviselők óvadéka. A «Pol. Ert.» jelentí: A pénzügyminiszteriumban a szentesített törvény értelmében már megkezdtek a módoszatok kidolgozását, melyek szerint az óvadékok visszafizetése történik. Amint értesülünk, ez idő szerint abban állapotok meg, hogy ama tisztviselők óvadékait fizetik első sorban vissza, kik a legkisebb összeget fizették eddig be.

Lukács pénzügyminiszter lemondása. Lukács László pénzügyminiszter lemondásával foglalkozik ismét napok óta a sajtó. Most erre vonatkozólag egyik jólétesült hírben álló lapársunk azt írja, hogy való igaz, miszerint Lukács miniszternek már régebben óhajta a visszavonulást; de kötve volt a kiegyezéshez, amely jórészt az ő munkája. A kiegyezés sorsa pedig még nem dőlt el és a pénzügyminiszter nem kívánja a Tisza-kormányt, a mostani helyzetében, amikor a költségvetés tárgyalását még meg sem kezdték, elhagyni. Jó forrásból tudjuk, hogy a pénzügyminiszter kedvetlen; de ez még nem ok arra, hogy miniszterválasztást idézzen elő s ezzel a gróf Tisza helyzetét megnehezítse. Azt sem tagadhatni, hogy gróf Tisza és dr. Lukács közt valamelyes elhidegülés van; de ez még a múlt év tavaszán keletkezett, akkor, amidőn gróf Tisza először lépett sikra a kormány passzív politikája ellen, amely föllépését gróf Tiszának Lukács pénzügyminiszter, mint a Széll-kormány tagja nem helyeselte. Ugy hallottuk és pedig komoly embertől, hogy erről Széll Kálmán is tudomása volt, noha az egész dolog diszkrét homályban történt. De ha ez a politikai nézeteltérés nem tartotta vissza gróf Tiszát attól, hogy Lukácsnak a pénzügyminiszteri tárcát felajánlja: akkor nem lehet ok Lukács Lászlónál sem arra, hogy az elfogadott tárcát most letegye. A Tisza-kormány egyik tagja hozzáintézett kérdésünkre ezt a választadta: — *Mi nem tudunk arról, hogy Lukács menne, csakugy hallunk és olvasunk ilyesfajta híreket, mint önök.*

Szóval Lukács László pénzügyminiszter lemondása, mint a történelemből is kitűnik, az ez évi költségvetés letárgyalása után következik be.

A második földmívelésügyi államtitkár. A félhivatalos «M. N.» írja: Néhány lap már több napja mint befejezett tény emlegeti, hogy a földmívelésügyi miniszteriumban létesíteni fognak egy második államtitkári állást és lapársaink szájaize szerint emlegetik erre az állásra a maguk jelöltjeit. Értesülésünk szerint minden erre vonatkozó híresztelés ma még legalább is korai, minthogy maga Tallián Béla földmívelésügyi miniszter sem foglalkozott még a dologgal érdemileg, mert a törvényjavaslat, mely ez állásról intézkedik, t. i. a költségvetés, még el sincs fogadva.

AZ ITAL.

Elbeszélés.

Írta: Vörös Tibor.

I.

Verő Muki megegyszer megnézte a képet, itt-ott megpróbálgatta az ujjával, hogy megszáradt-e, aztán becsomagolta és indulni készült.

A gyerekek ott álltak körülötte, a felesége pedig aggódó hangon figyelmeztette megegyszer: — Aztán, Muki, ha megkapod a pénzt, hát... hát...

Megcsuklott a hangja, nem birt többet szólni és hirtelen elfordult, hogy a gyerekek meg ne lássák a szeméből előtörő könnyeket.

— Ugyan, Olga — fakadt ki idegesen a férje — legyen eszed, hiszen csak nem gondold, hogy most is... — *ilyen* körülmények között képes volnék...

— Ne haragudj, Muki — vett fájdalmán erőt az asszony — de én úgy félek... csak azért mondtam, hogy gondold meg, mert ha most is elköltöd, amit kapsz — óh! gondolni sem merek rá — mi lesz akkor velünk.

— Nem vagyok gyerek — dörmögött kissé sértődötten a férfi, majd vigabban tette hozzá — no ne busulj már, várj nyugodtan, délig megjövök és hozok pénzt, az bizonyos. Csak azt tudnám, hogy mit kapok érte? Mindegy no, majd elvállik mindjárt. Hát csak légy nyugodt, mondom. Servus.

Sietve csókolta meg az asszonyt és azzal a képet hóna alá kapva, kifelé indult.

Mikor lehaladt a lépcsőn, igazán megsajnálta a szegény asszonyt.

— Persze fél a szegény — mormogta csön-

Az új népoktatási törvény. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tudvalegyőleg ankétot hívott össze május 27-ikére.

Az ankéttra meghívta a miniszter az Orsz. Tanítóegyesületek elnökeit is, akik rendre összehívták az értekezleteket, hogy tájékozást szerezzenek a tanítás véleményéről. Tegnap az Országos Katolikus Iskolaiügyi Tanács és a Magyar Tanítók Otthona nyilatkozott a javaslatról.

Kimondották, hogy a javaslatot nem tartják eléggé nemzetinek, mert meg kellene már egyszer követelni, hogy minden preparárában magyar legyen az oktatónyelv és az állami tanítóképesítő-bizottság se fogadhasson el nemzetiségi nyelven vizsgálatot. A javaslatnak az a célja, hogy a hazafias felekezeti iskolák állami segítségének ellenében is mind erősebb befolyást biztosít, sérelmes. A tanfelügyelet szigorítása már helyes, nagy kár azonban, hogy a tanfelügyelőnek kvalifikációját a törvény nem szabja meg. Kimondotta még a tanács, hogy a legkisebb részletekre is kiterjedő észrevételeit a püspöki kar útján juttatja illetékes helyre.

A kormányzat és szövetkezetek.

Budapest, május 27.

A lapokat bejárta az a hír, hogy a kereskedelmi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértve oly határozatot hozott, hogy *állami intézet szövetkezetnek tagja nem lehet.* Kelt pedig ez a miniszteri határozat a *váci siketnémák intézetének esetéből*, melynek elég érdekes története van. Vácott az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékében álló *hitelszövetkezet* működik, melynek az ottani *bőriparosok* érdekeit szolgáló *ipari szakosztálya* is van. A váci siketnémák intézetének *gondnoka* — tehát nem maga az intézet — tagja lett a hitelszövetkezetnek s az ő révén a siketnémák intézete a szövetkezet ipari szakosztályától, tehát közvetlenül a termelőktől fedezte mindennemű bőripari szükségleteit. Valamelyik váci bőrkereskedő feljelentette ezt az esetet a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál, ez meg fölterjesztést tett róla a kereskedelmi kormányzatnak. A vége az lett, hogy a kultuszminiszter akinek fenhatósága alá a siketnémákat képző váci intézet tartozik, eltiltotta az intézetet attól, hogy bőripari szükségleteit a szövetkezett bőrtermelő váci kisiparosoktól közvetlenül szerezze be, hanem e szükségletei fedezésére ezentul nyilvános árlejtést kell majd hirdetni. Ezzel kapcsol-

deson — no! de ez egyszer nincs mit félnie! — tette aztán hozzá erős elhatározással: — Nincs bizony!

Verő Muki feleségének aggodalmi tudniillik nem voltak éppen alaptalanok, amennyiben ha Muki barátunk pénzt érzett zsebeiben, szívesen betért egy pohár borra valahova, ami még ugyan nem lett volna szerencsétlenség, ha utána a második pohár nem következett volna.

De az mindig következett; sőt még egy harmadik és meggyedik is következett mindaddig, ameddig Muki pénzében tartott; mert már az első pohár feledtetett vele mindent, asszonyi, gyerekeket...

Verő Mukinak ivás közben sohase voltak kötelességei; így történt, hogy lassacskán egészen tönkre jutottak, pedig mikor egybekeltek, mindenük volt, még pénzüik is, jól élhettek volna.

A festő elég szépen keresett és szorgalmas is volt, felesége takarékos és jó gazdasszony, szerették is egymást és mégsem tudtak boldogulni. És mindennek csak az ital volt az oka, az ital, mely lassan, de biztosan viszi a romlás felé akit egyszer hatalmába kerített.

Pedig Verő Mukit is hatalmába kerítette. Hogy esett meg a dolog — bajos volna kitálatni.

II.

Egyszer, szokása ellenére, berugva jött haza; a felesége sirt, ő megszegyelte magát és a rossz kompániát okolta. Aztán megint nem volt baj egy jó darabig, addig, ameddig újra össze nem jött azzal a rossz kompániával. De hogy megint találkoztak, hát Muki megint reggel vetődött haza.

Később aztán már nem is kellett neki kompáni. Magában is el tudott menni mindenfelé, csak éppen haza nem.

latban áll a kultuszminiszternek a kereskedelmi miniszterrel közösen hozott az a határozata, hogy állami intézet szövetkezetnek tagja egyáltalán nem lehet. Jóllehet ez a hír teljesen ellenőrizhetetlen forrásból jelent meg, mégis hogy eddig meg nem cáfolták, amellelt bizonyít, hogy némi alapja van. Kirívó tanúság ez is arról a *kapkodásról*, amelyet a mai kormányzat az egymással küzdő gazdasági áramlatokkal szemben tanusít. A *pénzügyminiszternek* nemrég szemére vetették, hogy az állami vasművekkel belépett a vaskartellbe. A pénzügyminiszter azzal mentegetődzött, hogy ezt államérdekből tette. A *földmívelésügyi* miniszter épp a napokban adott ki rendeletet, amelylyel az állami földmives-iskolák számára a *tejszövetkezetekbe* való belépést, ezek tanerei számára pedig a tejszövetkezetek alakításában való buzgó közreműködést egyenesen *kötelezővé* tette. Most pedig elénk kerül a kereskedelmi és a vallás- és közoktatásügyi miniszternek határozata, mely szerint viszont állami intézet szövetkezetnek tagja egyáltalán nem lehet. Tapasztalhatjuk tehát, hogy az állam ott, ahol érdeke úgy követeli, minden egyebekre való tekintet nélkül cselekszik. Így tette például, amikor az állami vasműveket a vasárakat uraló kartellbe beléptette. Ott, ahol a szemben álló gazdasági áramlatok még küzdenek egymással s a végső eredményt még senki sem látja, ott az állam ijedten visszavonul a passzív szemlélő szerepébe. A szövetkezeti áramlatot ellenben csak ott favorizálják, ahol az ellentétes érdeksoportoktól nincs mit tartaniok. A következetlenség e cselekményei mindenesetre átmeneti állapotra valának. De már ma megállapíthatjuk, hogy a hírül vett tiltó rendelkezés tendenciája a kormány szövetkezeti politikájában *határozott visszaféjtődést* jelent. A szövetkezeti mozgalom vezérei s a szövetkezeti eszme hívei számoljanak azzal a faktummal, hogy a kereskedők szervezkedése a kormányt erősen impresszionálta s hogy most a kereskedők által a kormányra gyakorolt újabb nyomás meglehetősen ellensúlyozatlan.

A delegációk.

Budapest, május 27.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága tegnap délután és ma délelőtt, az osztrák delegáció pedig szintén ma délelőtt plenáris ülést tartott.

Lassan lassan aztán vége lett a jólétnek.

Muki utóbb mind ritkábban dolgozott és mind gyakrabban lumpolt.

Az asszony sirt, a gyerekek panaszkodtak és Muki most már menekült előlük.

Most már házbért se tudtak fizetni.

Mira kapták az utolsó terminust, ha nem fizetnek, kiteszi őket a háziur, ott kell hagyni azt a nyomoruságos egyszobás, alig butorozott lakást és aztán mehetnek ki — az utcára...

Verő Muki megborzonegott, mikor erre gondolt és összebb rántva magán a vékony felöltőt, melyet untalan szétbontott a csipős őszi szél, meggyorsított léptekkel iparkodott célja felé.

A kereskedő sokáig veszekedett, himezt-hámozott, szörnyű kiadásokat emlegetett és végül szemtelepül levelet ígért a képért.

Sokáig tartott míg meg tudtak egyezni valahogy, utóbb is Mukinak kellett engednie, hiába! Nagyon kellett a pénz, otthagya a képet harminc forintért.

Mikor megint az utcán volt, megkönnyebbülten sóhajtott fel és megtapogatta megegyszer az összegyűrt bankókat.

Harminc forint! Nem sok, az igaz, de meg vannak vele mentve. Huszat kap belőle a háziur, aki így aztán megint fog várni egy darabig, a boltost is kifizetik és még fog mindig maradni néhány forint, amiből élélhetnek addig, ameddig majd megint elkészíthet valami munkát.

Szegény asszony, hogy fog örülni! Muki elmosolyodott most már az asszony előbbi nyugtalan-sága felett. A bohó teremtés, hogy félt. Hát annyi szent, hogy volt rá némi oka, de azt mégis csak gondolhatta volna, hogy *ilyen* viszonyok közt nem fog magáról megfeledkezni! Képtelenség! Hiszen akkor nem is volna ember!

A magyar delegáció hadügyi albizottsága a hadügyi miniszter költségvetését tárgyalta s ehhez szót elsősorban *Heltai* Ferenc, megtámadva a hadügyi előirányzat összeállítását, mert az szerinte nem tünteti ki az összes szükségleteket s az ott csoportosított számadatok hamis látzatot keltenek. Követelte a tisztiszolgák létszámának leszállítását s azt, hogy jövőben az állam adjon lovat a tiszteknek. Ugyan e tárgyban határozati javaslatot is nyújtott be. *Münnich* Aurél a meglepetés tág szemével tekintett *Heltai* s azután kijelentette, hogy javaslatait nem fogadja el. *Pitreich* hadügyi miniszter olyanféle választ adott, hogy minden úgy van jól, ahogy van, mert sohasem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna, ámde *Hegedüs* Sándor, *Okolicsányi*, *Rakovszky* és *Lovász* Márton segítségével siettek *Heltai* indítványainak, mire azokat *Hegedüs* pótdöntvényével együtt elfogadták. *Rakovszky* István azt az érdekes kérdést vetette fel, hogy az uralkodóház tagjai megkapják-e tiszti fizetésüket, milyen az előléptetési viszonyuk s hogy az udvarnál alkalmazott tisztek kitől kapják fizetésüket. *Pitreich* hadügyi miniszter sietett felvilágosítást adni. A főhercegek megkapják tiszti fizetésüket s előléptetésük dolgában a király határoz. Az udvarnál alkalmazott tisztek fizetéseit az udvartartás költségeiből utalványozzák. A választ természetesen tudomásul vették.

A részleteknél *Heltai* Ferenc az altiszteket vette pártfogásba s altisztképző-iskolák felállítását sürgette. *Pitreich* hadügyi miniszter azzal válaszolt, hogy Magyarországon az altisztek azért nem maradnak huzamosabban szolgálatban, mert hosszú szolgálat után sem kapnak az államnál jó és megfelelő alkalmazást. Az altisztképző-iskolák felállításának eszméjét egyáltalán nem pártolja.

A ma délelőtti ülésben a hadügyi miniszter póthiteleit vették tárgyalás alá.

A négyszázmillió egyszerű rendkívüli hadikövetelésre vonatkozólag *Münnich* Aurél részletezte, hogy mely összeg mire fog fordíthatni. *Lovász* Márton, *Hegedüs* Sándor tüzetesebb felvilágosítást kérték s egyúttal felmerült az a kérdés, hogy a jelen delegáció megkötheti-e huszonöt évre a következő delegációk kezét. Gróf *Tisza* István miniszterelnök a dolog természeténél fogva nem tartja célszerűnek a legapróbb részleteknek nyilvános tárgyalását. *Rakovszky*, *Okolicsányi* és *Münnich* Aurél felszólalása után a bizottsági ülés zárt tárgyalással

Muki méltatlankodva lépett nagyobbakat, hogy csak hamarabb haza jusson és rá sem nézett a korcsokra, melyek előtt elhaladt utjában, pedig bizony igazán jól esett volna most egy pohár bor a herce-hurca után.

Amit pedig most meg is érdemelne. Még az asszony se mondaná, hogy nem. És aztán végre is mi baj lehetne abból, ha ő most betér egy pohár borra valahova? Az a hatos talán változtat valamit a dolgon?

Verő Muki megállt, így gondolkozott a dolgon. Tegye, ne tegye?

Némi aggodalmi voltak, mert igaz, hogy egy pohár bor nem számít, de hát aztán majd nem tudja megállni és...

Eh! nevétséges, hát kicsoda ő? Kis gyerek? Ő ne tudna magán uralkodni? Őstobaság. Most már csak azért is betér valahová, megmutatja, hogy ha akar valamit, hát végre is tudja hajtani. Ugy bizony.

Felkapta a fejét és nyomatékkal még dobantott is a lábával.

El volt határozva.

Azután körülnézett valami korcsma után.

Ott volt egy közel, mindjárt a tulsó oldalon és Muki arrafelé irányította lépteit.

Mikor az ajtó elé ért, még tévővázott egy pillanatra, aztán hirtelen mozdulattal megnyomta a kilincset.

III.

A hajnal már reggelbe ment át, amikor Verő Muki kibukott az utolsó korcsma ajtaján.

Pizkosan, gyűrötten tántorgott végig az utcán, jó szerencse, hogy még nem sokan jártak rajta.

Az üzleteket most kezdték nyitogatni s a pár korán kelő ember gúnyos mosolylyal nézett a táromlygó alak után.

alakult át, melyen a hadügyi miniszter megadta a kért részletes felvilágosításokat, melyekről szenzációs hírek szállongtak a képviselőház folyosóin.

A tengerészeti albizottság szintén tartott ma ülést báró *Dániel* Ernő elnöke alatt, melyen megszavazták a rendes költségvetést és tárgyalták a rendkívüli hitelt. *Rosenberg* Gyula, *Kubinyi* Géza és *Thoroczkay* Miklós azt követelték, hogy miután a hadihajók eddig egytől-egyet Ausztriában készültek, az új hadihajók a Fiumében létesítendő hadihajógyárban építtessenek. Gróf *Tisza* István nem akarta ezt határozatilag kimondani, mert akkor az osztrák delegáció ellentétes határozattal vágná vissza, mire *Rosenberg* Gyula visszavonta idevonatkozó indítványát.

*

Az osztrák delegáció ma délelőtt 10 órakor tartotta második teljes ülését, amelynek napirendjére a közös külügyminiszterium 1905. évi költségvetésének tárgyalása volt kitűzve.

Az ülést *Javorsky* lovag elnök nyitotta meg és bejelentette, hogy *Zaffron* és társai két rendbeli interpellációt nyújtottak be a külügyminiszterhez. Azután *Bacquehem* márkai előadó ismertette a külügyi költségvetést, mely csak kis mértékben mutat emelkedést a tavalyihoz képest. Ennek oka is abban rejlik, hogy a mürzstegi megállapodás értelmében Macedóniában polgári ügynökséget kellett létesíteni a monarchia részére.

Az általános vita első szónoka az ifjú csehek pártjához tartozó dr. *Fört* volt, aki nem viselték bizalommal a külügyi vezetőség által inaugurált politika iránt és a költségvetést nem fogadja el. Aggodalmának adott kifejezést afelett, hogy a monarchia Macedóniába akar bevonulni rendet csinálni, amire absolute szükség nincsen a monarchia népeinek és ehelyett jobban tenné a kormány, ha Ausztriában csinálna rendet előbb. Utána báró *Berger*, az urakházának tagja vette védelmébe a külügyminiszter politikáját, amely eddig is nagy haszonnal járt a monarchiára és ezért bizalommal viseltetik a jövőben is és a költségvetést elfogadta. Az utána következő *Zaffron* dalmát-horvát, a dalmát nép erős kivándorlását tette szóvá és ezen sajnálatos jelenség egyedüli okának a kormány rossz politikáját tartja. Szintén nem viseltetik bizalommal a külügyi politika iránt és ezért nem is fogadta el a költségvetést.

Egyszerre csak megállott Verő Muki. Eszébe jutott valami és a zsebeiben kezdett kotorászni, de mert folyton előre-hátra bukdácsolt, hát nekifutott egy gázlámpának, úgy próbálkozott meg a dologgal.

A pénzét számolta. Egy forint... kettő... meg itt is néhány hatos, már majd minden zsebéből kikereste, nem talált többet, csak még a legutolsóban egy koronát és egy-két hatost.

— Három forint — dűnyögött magában — a többi elment...

Szédülni érezte fejét. Az ital tette-e, vagy — más egyéb?

— Megyek haza — dadogott és fogai vacogtak a láztól — megyek már... megyek, csak még egy pohár pálinkát... hogy felmelegedjek...

*

— Muki! Mit tettél velünk! — sikoltott az asszony, mikor meglátta férjét, aztán ráborult az asztalra.

— Végünk van, végünk van — fuldokolta és teste görcsösen vonaglott a keserves zokogástól.

Verő Muki érthetetlenül dalogott valamit, aztán ledobta a kalapját és ráült az ágyra.

Egy darabig nem bírta az egyensúlyt megtalálni, utóbb már nem is kereste, hanem végigfeküdt rajta.

Aztán feljött a házmesterné.

Keveset tévővázott, de végre mégis megmondta, hogy ha délig nincs pénz, délután el kell menni, azt üzeni a háziúr.

— Hallod, Muki, hallod, — nyögte az asszony, fel sem emelve fejét az asztalról.

Verő Muki nem hallotta.

Hortyogott.

Déli egy órakor félbeszakították a vitát és annak folytatását délután három órára halasztották.

A magyar kivándorlás.

Budapest, május 27.

Lapunk előző számában megemlékeztünk a német-amerikai hajós-társaságoknak a belügyminiszterhez benyújtott kérvényéről. A félhivatalos *Magyar Nemzet* tegnapi számában kétségkívül a belügyminiszteriumból sugalmazottan hírül adja, hogy a belügyminiszter a német-amerikai hajós-társaságoknak a magyar kivándorlók továbbítását nem engedi meg. Ez azt teszi, hogy a kormány Amerikába szóló utlevelet ezután is csak a fiúme-newyorki vonalra ad. A kormánylap erről, többek közt, így ír:

E kérvény mögött gáncsvetés lappang. Az ő törekvésük az, hogy a kivándorlás minden észak-európai kikötőn át szabaddá tétessék, ami egyenes negációja a törvénynek és a törvény feladatának. Minden egyéb, a Fiuméből Brémába ígért hajójárat, a budapesti középonti iroda s a *Missler* ur cirkulárából ismert egyéb császszeretek csak a brémai és hamburgi vonalak lepezésére és építésére szolgálnak. Ezzel a törekvéssel szemben áll az a feladat, amit a kivándorlási törvénnyel igyekeztünk elérni és el fogunk érni. Ennek a törvénynek tudvalevően az a hivatása, hogy a magyar kormány, ha már meg nem gátolja, legalább ellenőrizhesse a kivándorlást; a kivándorlók jó ellátásáról, emberséges elbánásáról, hazatérésük megkönnyítéséről gondoskodhassék. Ezt pedig Hamburg, Bréma, Antwerpen, Havre és Rotterdam kikötőin át menő kivándorlással szemben képtelen volna teljesíteni. Mert ez csak úgy lehetséges, ha a kivándorlás egy irányban folyik, még pedig magyar, azaz a fiúmei kikötőn át. A német társulatok pedig épp ez ellen küzdenek, nem érthetően üzleti érdekből. De ami nekik csupán üzlet, az nekünk ország dolga, Magyarország vértől való gondoskodás, sőt az ország elvesztésének lehető csökkentése. Ezért az ő törekvésük nem sikerülhet: ellene szegül neki az egész ország.

New-Yorkból jelentik, hogy a *New-York Herald* a magyar kivándorlási kérdésről cikket közöl, amelyben a többi közt a következőket mondja: «A magyar kormány abból az okból választotta Fiumét a kivándorlás kiindulópontjává, hogy jobban ellenőrizhesse, esetleg korlátozhassa a kivándorlást. A kivándorlásra csábító összes hirdetéseket elkobozzák. A hatóságokat utasították, hogy rábeszéléssel lehetőség szerint odahassanak, hogy a kivándorlók mondjanak le e szándékukról.» A *Herald* ezután a Cunard Line magatartásáról számol be. Idevonatkozólag az amerikai bevándorlási ügyosztálynak azt jelentették, hogy a társulat parasztügnökei, kik minden kivándorló után 10 koronás díjat kapnak, nagy tevékenységet fejtenek ki. Különösen a nevezett társaság 1904 április 6-iki levelére történik utalás, melyben egy ügynöknek arra az esetre, ha 15 kivándorlót toboroz össze, 180 koronás mérsékelt menetjegyet ígérnek. Ez az eljárás az 1903 márciusi évi amerikai bevándorlási törvény 7-ik cikkelyével ellentétben áll és a magyar törvény nyelv is ellenkezőnek mondható.

A japán-orosz háború.

Budapest, május 27.

A japánok újabb győzelmet arattak. Két napi ütközet után elfoglalták Kiucsut, Port-Arthurnak kulesát. Az oroszok Port-Arthur felé menekültek. A japánok tehát megkezdték a Porth-Arthur elleni operációt s ha ma már Kiucsuban vannak, úgy az ostrom két nap alatt megkezdődhetik. Közlebbi részletek még hiányoznak az ütközet-ről, de annyi már is kivehető a tudósításokból, hogy mind a két fél jelentékeny veszteséget szenvedett.

A japánok Mandsuországot ama részeinek igazgatására, amelyek már japán kézre jutottak, adminisztratív bizottságot alakítottak. A hivatalnokok egy részét már kinevezték. Ezek a hivatalnokok fogják kezelni azokat a mandsuországi

vasutvonalakat is, amelyek már japán kézen vannak.

Mai távirataink a következők:

Ujabb japán győzelem.

London, május 27.

A *Morningpost* jelenti Tokióból tegnappól, hogy a japánok délután megszállták Kiucsut. A japánok támadásra készülnek az oroszok ellen és megszállva tartják a várostól délre levő magaslatokat.

London, május 27.

A Standard jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel Kiucsu bevételéről a következőket: Nagyban hozzájárult a japánok sikerült munkájához tüzéségük. A japánok szerdán hevesen kezdték ágyuzni Nangualin mellett az oroszok főerejét. Nangualin a Liaotung félsziget leggyöngébb pontja. Kiucsu megtámadása csütörtökön napfelkeltekor kezdődött. Amikor a japánok délben Kiucsut megszállták, az oroszok a dél felé fekvő magaslatokra vonultak vissza, hol folytatták az ellenállást.

Berlin, május 27.

Itteni katonai körökben általános az a vélemény, hogy a Kiucsu mellett két napos küzdelem után kivívott győzelem és az ezzel összefüggésben levő sanszilipai diadal az oroszokat nagy zavarba hozta. Kiucsu és Sansilipu csak 30, illetőleg 25 kilométernyire vannak Port-Arthurtól s a Port-Arthurba vezető északi utak a japánok hatalmában vannak. Dalny közelében ismét japán csapatok szállottak partra s így Port-Arthurt minden oldalról fenyegetik a japánok.

Tokió, május 27.

(Reuter.) Öt napos heves küzdelem után a japánok tegnap este elfoglalták Kiucsut, majd később a Han-szani, az oroszok megerősített helyzetét. A tüzéség harca folyik. Egy orosz ágyunaszád a japánok balszárnyára tüzelt a Talienvan öbölből. Japán hadihajók a kiucsu-öbölből támogatták a japán szárazföldi sereget.

Tuszan, május 26.

Fönghvangeseng környékén állandóan kozák járőrök portyáznak. Több apró csatározás is volt, melyeken az oroszokat visszaűzték. A japánok jelentik, hogy egy orosz lovasszázadot Taicucenél Fönghvangesengtől 17 mérföldnyire északra visszahozták, miközben a japánoknak veszteségük nem volt. Belsőszülöttek jelentése szerint orosz részen öt ember elesett, 10 megsebesült.

Port-Arthur alatt.

Szentpétervár, május 27.

Alexejev tengernagynak Miklós cárhoz intézett 25-iki távirata szerint Widhöst és Gregorovics ellentengernagynak 25-éről kelt jelentésükben azt mondják, hogy ellenséges ágyunaszádok az Inösön-öblöt lövöldöznek. Majd megkísérelték a japánok aknákkal elzárni Porth-Arthur kikötőjét, miközben a partról állítólag azt vették észre, hogy egy gőzös és két torpedónaszád elsüllyedt. Május 18-ika és 21-ike között 11 ellenséges záróknát távolítottak el a port-arthuri kikötőből. Dalniból az Amur nevű kereskedelmi gőzöst, egy kotrógőzöst s egy vontatógőzöst vezényeltek Port-Arthurba.

NAPIHIREK.

Budapest, május 27.

— (Időjárás.) A maximum Keletre vonult, a depresszió pedig a La Manche-csatornát borítja. Európában az idő meleg, száraz jellegű és csupán Német- meg Franciaországból jelentettek zivataros esőket.

Hazánkban enyhe, száraz volt az idő.

Jóslat:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható, legfeljebb a nyugati részekben elvétve zivataros esőkkel.

Hőmérséklet: + 22,5 C. fok.

— (A király a brucki táborban.) *Bruckból* táviratozzák: A király ma tartotta az első szemlét a brucki táborban. Az uralkodó reggel fél 7 órakor érkezett meg fényes kísérettel, melynek sorában külföldi katonai attasék is voltak. A

király először a 84-ik közös gyalogezredet tekintette meg, majd a bosznia-hercegovinai vadász-zászlóalj, a 17. tábori vadász-zászlóalj. A szemle nagyon beható volt. Az uralkodó ismételt elismerésének adott kifejezést, majd végignézett egy harci gyakorlatot. Ezután a 6. hadosztály-tüzérezredet tekintették meg. A szemle 3 óráig tartott.

— (Péter király koronázása.) Belgrádból táviratozzák, hogy Péter király koronázása augusztus első hetében fog végbemenni a belgrádi székesegyházban. A skupstinát, amelynek előzetesen a koronázással kapcsolatban több határozatot kell hoznia, július közepén három napra terjedő ülészsakra fogják egybehívni.

— (Frigyes főherceg Londonban.) Frigyes főherceg június elején királyunk képviselőjében Edvárd király látogatására Londonba utazik.

Az angol király szívesen látta volna, ha királyunk viszonzta volna bécsi látogatását, azonban orvosai tanácsára 5 felségének le kellett mondania a londoni látogatásról, ehhez járult még az is, hogy a király nehezen bírja a tengeri utat. *Ferenc József* soha nem volt Angliában s annál inkább keltett volna örömet az angol udvarnál, ha az idén ellátogatott volna Londonba. *Ferenc Ferdinánd* trónörökös mint királyunk képviselője több ízben járt Londonban. Ezuttal *Frigyes* főherceg — aki intímebb viszonyban van az angol udvarral — utazik a király képviselőjében. Amikor a *walesi hercegi pár* legutóbb Bécsben járt, *Frigyes* főhercegénél fényes bált rendeztek tiszteletükre. *Frigyes* főherceg fogadtatása ünnepélyes lesz. A főherceg díszes kísérettel utazik Londonba, ahol több napig marad.

— (Udvari és személyi hírek.) *Dr. Császká* György kalocsai érsek csütörtökön hosszabb tartózkodásra a fővárosba érkezett. — *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter tegnap este Budapestre Bécsbe utazott. — *Luitpold* régensherceg és *Teréz* hercegnő ma reggel Bécsből Münchenbe érkeztek. — *Lipót Szalvátor* főherceg ma Drezdába érkezett *Izabella* szász hercegnő temetésére.

— (A király Kolossváry Dezsőhöz.) A király Kolossváry Dezső altábornagyhoz, volt honvédelmi miniszterhez völegénysége alkalmából sajátkezűleg meleghangu levelet írt. Többek között ezt írja a király:

— Legyen olyan fényes a házasságle, mint aminő katonai pályája.

— (A mecklenburgi herceg titokzatos halála.) *Pál Frigyes* mecklenburgi herceg haláláról még semmi határozottat nem tudnak. Az, hogy a herceg szívbajban halt meg, kevés hitelt talál. Mint a *Vossische Zeitung* közli, a mecklenburgi kormány nyilatkozata egyáltalán nem deríti fel a herceg halálának rejtélyes körülményeit. A katonai törvényszék által megejtett vizsgálat eredményét nem közli a kormány nyilatkozata, amely mindössze annyit sejtet, hogy a herceg halálát szerencsétlenség okozta. Arról mélysegesen hallgatnak, hogy kik és hol találták meg a herceg holttestét. Annyit bevallanak, hogy este a hercegnek vendégei voltak, köztük Reuss herceg is és a katasztrófa akkor történt, amikor a vendégek már eltávoztak és a szolgaszemélyzet is aludni tért.

— (Cyrill nagyherceg), aki a Petropavlovszk elsüllyedésénél csodálatos módon megmenekült, néhány nap óta Koburgban, *Viktória Melitta* nagyhercegnő közelében tartózkodik. A nagyhercegnő a hesseni nagyhercegnek, a cárné egyik bátyjának elvált felesége. A huszonnyolc éves Cyrill nagyherceg két év óta ismeri a finom szellemű és temperamentumos nagyhercegnőt. Cyrill még Darmstadtban ismerte meg *Viktória Melitta* nagyhercegnőt. A válás után Cyrill nagyherceg Koburgba utazott, ahol le is telepedett s kijelentette, hogy addig nem tér vissza Pétervárra, míg a cár beleegyezését nem adja, hogy nőül vegye — az elvált nagyhercegnőt. Eközben váratlan esemény történt. A hesseni nagyherceg elkísérte a cári párt az orosz-lengyelországi Skierniewie vadászakastélyba, magával vitte kis leánykáját, Erzsébet hercegnőt is. Itt azonban megbetegedett a kis hercegnő s rövid idő múlva meghalt. Ez

a halálhír annyire megrendítette az anyát, hogy halálni sem akart ezután Cyrill nagyherceggel való házasságról. Cyrill nagyherceg azután visszatért Pétervárra. Eközben kitört a háború. Cyrill nagyherceg önként jelentkezett s Makarov vezérkarába osztották be. Most, hogy már jobban érzi magát, szíve visszavonzotta Koburgba s így nem lehetetlen, hogy nemsokára házassági hír érkezik Koburgból.

— (Főuri esküvő.) Karátsonyi Jenő gróf budai palotájában ez évi június hónap 1-én fényes főuri jakodalom lesz, a gróf unokahuga, *Széchenyi* Bella grófnőnek *Jaugwitz* Henrik gróffal való egybekelése alkalmával. Az egyházi szertartást a budavári koronázó templomban *Kohl* Medárd püspök primási helynök fogja végezni. Az egyházi szertartás után déli 1 órakor a grófi palotában reggeli lesz.

— (Esterházy grófnő — apáca.) Prágai távirat szerint a bencés apácák kolostorában tegnap délelőtt Esterházy Helén grófnőt, Esterházy Dániel Péter Kázmér 25 éves leányát apácává öltöztették. A grófnőnek egyik fivére, Esterházy László gróf, a salzburgi érseki egyházmegyének világi papja.

— (Merénylet egy érsek ellen.) A Berliner Tagblatt jelenti braisgaui Freiburgból: Dr. Rieger pfordsheimi pap dr. Mörbert freiburgi érsekre rálőtt. A revolverlövés nem talált. Rieger tettét üldözési tébolyban követte el.

— (A délvidéki kisgazdák gyermekei.) A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete nagyszabású fiúnevelő-intézetet tart fenn Szegeden, amelyben állandóan 150—160 délvidéki kisgazdának németajkú gyermeke részesül hazafias nevelésben. A gazdasági egyesület — mint Szegedről jelentik — pünkösdkor az intézet 150 növendékét tanulmányutra vitte. Az ifjakkal nagyszámu egyesületi tag is részt vett a kirándulásban, amelyet *Blaskovics* Ferenc orsz. képviselő, alelnök és *Kraushaar* Károly titkár és *Striegl* nevelőintézeti igazgató vezettek. A társaság, amely különvonaton kelt utra, bejárta az Alduna minden nevezetesebb pontját: Orsovát, ahol a koronakápolnánál hazafias ünnepélyt rendeztek, Adakaleh-szigetét, Baziást, Herkulesfürdőt, a Vaskapuszoroszt. Herkulesfürdön katonazenés tábori mise volt, amelyet *Blaskovics* apát celebrált. Az ifjak, kiknek katonás fegyelmezettsége kellemes meglepetést keltett mindenhol, Karánsebes, Lugoson tértek vissza Szegedre.

— (Botanikai kirándulás.) A Természettudományi Társulat növénytanai szakosztálya június 2—4-ig botanikai kirándulást tart Nagy-Bakonyba. Indulás a budapesti keleti pályaudvarból június 2-án, csütörtökön délután 2 óra 15 percnél gyorsvonattal.

— (Montignoso grófnő.) *Montignoso* grófnő és a száz udvar között úgy látszik mindinkább békülékenyebb lesz a viszony s egy-egy lépéssel közelednek — a teljes kibékülés felé. *Montignoso* grófnő, mint Drezdából jelentik, tegnapi születésnapja alkalmából üdvözölte a szász trónörökösöt, volt férjét s János György hercegnek levélben kondoleált a hercegnő elhunytától.

— (Petőfi és Jókai szobra Pápán.) Pápa városában, melynek ősi református kollégiumából keltek dicsőséges utjokra *Petőfi* és *Jókai*, széleskörű mozgalom indult meg az iránt, hogy a kollégium előtti téren, a szabadságszobor mellett a *Petőfi* és *Jókai* mellszobra állíttassék fel. A szép és hazafias terv kivételére a Pápa megalakult szobor-bizottság máris kétezer koronát gyűjtött. A szobor-bizottság tegnap tartott üléséből azon kért intézi a magyar közönséghez, hogy ezen Jókai-szoborra szánt adományokat Pápára, *Harmos* Zoltán alelnök címére, esetleg a budapesti napilapokhoz küldjék.

— (Házasság.) *Heissler* Arpád dr. Budapestről eljegyezte *Liptay* Erzsikét Tiszafüredről.

— (Száznégy esztendőös honvéd kérése.) Megható irás érkezett Torontál vármegyéhez. Egy száznégy esztendőös 48-as honvéd, *Vers* Márton, bocsári lakos intézett a törvényhatósághoz kérvényt, amelyben hivatkozva a nagy időkben tett szolgálataira, nevezetesen Kiss Ernő vértanu tábornok holttestének felkutatására, kérte a törvényhatóságot, hogy pártatlanul hosszú életének utolsó napjait segélyével megkönynyítse. A száznégy éves öreg honvéd kérése, akinek nagy korát hivatalosan beigazolták, a következő:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Száznegy esztendő vagyok, munkára tehetetlen és oly szegény, hogy még azt a néhány falatot is, amelyre végnapjaimban szükségem van, nem tudom előteremteni.

Amidőn nemzetünk mártírjait Aradon kivégezték, dicső generálisunk: Kiss Ernő is ott vesztett a vérpadon, én voltam az, aki életemet kockáztatva, huzsárjával éjnek idején O-Aradról bementünk a várba, ott holttestét felkutattuk, szétroncsolt fejét kendőmmel összekötve, azt kocsihoz helyezvén, a drága holttestet holmikkal letakarva, a temetőbe vittük és a már addig megásott sirba ideiglenesen eltemettük.

Ha már úgy elnyújtotta a jó Isten életem fonálát, esedezem, kegyeskedjenek könyörülettel lenni irántam és figyelembe véve a nemzet egyik vértanúja iránt tett önfeláldozó cselekményemet, könyörgöm, hogy némi segélyben részesíteni kegyeskedjék, hogy életem utolsó napjait ne legyek kénytelen nélkülözésekben eltölteni.

Bocsáron, 1904 május hó 10-án.

A tekintetes törvényhatósági bizottságnak alázatos szolgálja

Veres Márton
bocsári lakos.

Az öreg honvéd kérését, mint *Nagybecskerekéről* jelentik, tegnap tárgyalta a vármegye állandó választmánya s kétszáz korona évi segély megadását javasolta a törvényhatóságnak.

— (Gyászrovat.) *Csilléry* Lajos szadai ev. református lelkész, a pesti református egyházmegye tanácsbírája e hó 24-én életének 59-ik, lelképásztorkodásának 30-ik évében meghalt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett Szadán.

A berlini Nationalzeitung híre szerint *Siemens* Frigyes drezdai jelentékeny üvegyárak megalapítója Drezdában elhunyt.

— (Sztrájk.) Sásdáról táviratozzák: Az *Engl* Adolf fia cég tulajdonát képező komlói kőszénbányákban az összes munkások, számszerint 450-en sztrájkba állottak. Zavargás eddig nem fordult elő.

— (Meggyilkolták az apjukat.) *Versecről* jelentik, hogy *Jovanov* Tosa földmives tegnap délben egy örökösödési ügy miatt összeveszett két fiával, Acával és Gyórával. A törődött agg visszautasította fiainak minden rábeszélési kísérletét, minek folytán ezek egyre ingerültebbekké lettek. Végre késekkel támadtak az öregre és borzasztó átkozódás közt addig szurkálták, míg holtan rogyott össze. A két apagyilkost elfogták és beszállították a fehértemplomi kir. törvényszékhez. A holttesten öt halálos kétszúrászt találtak. Ezek közül kettő a meggyilkoltak szívét járta át.

— (Női gyászruhák.) Gyászszövetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

x Fölvívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatruházára.

x Az ipar csodája mindig az volt, ha az ipartermek oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ez föltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg az «Országos Posztókvitelti Áruház» azzal, hogy szétküld 5 forint egységárban a legnagyobb férfiföltönyre elegendő (3.20 mtr.) legfinomabb fekete, sötétkék, barna és sötétszürke posztót vagy kamgarn-szövetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztókból, mert a készlet előreláthatólag nem sokáig tart. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az Országos Posztókvitelti Áruház Budapest, Rottenbiller-utca 5. szám. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A vivőmester felelőssége. Az olasz vivásnak lett nyomoréka harmadéve *Schindler* Emil vasúti tisztviselő, 1902. december harmadikán *Gennári* József olasz vivőmesterrel, annak saját vivőtermében vivási gyakorlatot végzett, olasz vékony pengéjű karddal s oly szerencsétlenül szaladt bele a vivőmester előre nyújtott kardjába, hogy annak pengéje ivalakban meghajolt a fejtető nagy lyuku rostélyán s elpattant. A csonka penge pedig egy pillanat alatt

áthatolt a rostély egyik nyílásán s jobb szeme fölé furdott. *Schindler* Emil sokáig nyomta az ágyat s bár felépült súlyos sérüléséből, jobb szeme elváltozott s karja egész életére béna maradt. A törvényszék *Gennarit* gondatlanságából okozott súlyos testi sértés miatt száz korona fő- és 50 korona mellékbüntetésre és a sértett számára fizetendő ezerszáz korona kártérítésre ítélte. A királyi tábla helybenhagyta ez ítéletet. A kir. Kuria ma *Sebestyén* Mihály elnöklete alatt tárgyalta ez ügyet s a védő, valamint a panaszos által benyújtott semmiségi panaszokat elutasította.

— A «kóser» bronzmacska. *Bernát* Sándor utazó ügynök megtudta, hogy *Irmei* Ferenc nyug. főgimnáziumi tanár nagy régiséggyűjtő. Elhatározta tehát, hogy az öreg urnak ezen szenvedélyét a maga javára értékesíti. Egy alkalommal — ez év január havában — felkereste a tanárt s előtte *Balizi* néven mint régiségekben utazó ügynök mutatta be magát. Mindjárt az első találkozás alkalmával, hogy a bizalmat személye iránt növelje, egy antik ezüst hattyút ajánlott fel megvételre. Pár nappal később újra felkereste a tanárt s elmondta, hogy Szatmárra kell utaznia egy régiséggyűjtő meghívására, akinek egy antik kehelyre volna szüksége. Ezen kehelyért az illető régiséggyűjtő értékes régiségeket adna cserébe. *Irmei*nek tulajdonában volt egy antik ezüst biznanci stílusú kehely, amelyet nyomban fel is ajánlott az ügynöknek, hogy adja el. Az ál *Balizi* magához vette az ezüst kehelyt s cserébe érte egy antik külsejű bronz macskát hagyott ott biztosíték gyanánt. Ezen látogatás után az ügynök többé nem mutatkozott a tanár lakásán. *Irmei* megunva a várakozást, a nála hagyott bronz-macskát beadta megvizsgálás végett a Nemzeti Múzeum régiség-tárába. Itt aztan első tekintetre felismerték az antik külsejű bronz macska szobrocskában egyikét azoknak a közönséges hamisításoknak, amelyekkel a régiségekben utazó ügynökök be szokták csapni a jóhiszemű gyűjtőket. A vizsgálat még azt is kiderítette, hogy a bronz-macska szobor alsó részére zsidó betűkkel ez a szó volt írva: *kóser*, ami tudvalevőleg a jelen esetben a *hamisítvány* szónak felelt meg. Mikor a Nemzeti Múzeum erről a vizsgálat eredményéről értesítette *Irmei*t, ez nyomban feljelentést tett *Balizi* ügynök ellen család büntetésért, mert az ezüst antik kehely értéke, amit tőle az ügynök kicsalt, több száz korona értékű volt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék. A tárgyaláson a vádlott azt vitatta, hogy ő cserébe kapta a tanártól az ezüst kehelyt azért a *kóser* jelzésű bronz-macskáért. Miután azonban ezen védekezését a panaszos tanár vallomásaiban megcáfolta, a törvényszék *Balizi* néven feljelentett *Bernát* Sándor ügynököt dr. *Uzonyi* kir. ügyész vádjára család véttségéért 5 napi fogságra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott is fellebbezett.

NYILTTÉR. *)

Szent-Lukácsfürdő
gyógyfürdő, Buda.

Természetes forró-meleghévíz források. Iszapfürdők, iszapborogatások, zuhany-massage, vizgyógyintézetek, villanyfürdők, gőzfürdők, hő- és kádfürdők, gyógyvíz-uszodák. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, köszvény, ideg-, bőrbajok stb. felelő kimerítő, prospektust küld ingyen a 203

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budán

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Országos borszövetkezet.

Budapest, május 27.

(s.) A földmivelségi miniszter értekezletet hívott össze, amelynek célja új országos borszövetkezet megalakulása volt. Az értekezleten *Tallian* földmivelségi miniszter elnökölt, aki kifejtette a kormány intencióit.

A felszólalók legnagyobb része helyesléssel és elismeréssel fogadta a miniszter intézkedését és a központi országos szövetkezet létrehozatalában

egyik garanciáját látva annak, hogy a fajbora hitele megóvassék. *Tallian* miniszter a gazdaközönség hálájára tarthat számot azért, hogy egy erős borértékesítési központot kíván megteremteni és nagyon helyesen tette azt, hogy a borkereskedők önző álláspontját, amely a bortermelők működését csak a szüretelés és pincekezelésre kívánja korlátozni, nem tette magáévá. Hogy a pincezövetkezetek a bukás lejtőjére lépnienek akkor, ha a borértékesítést maguk veszik kezükbe, az csak mesebeszéd.

A szövetkezet nem egyéb, mint az egyenkint gyengék individualizálása egy erőssé. Ha az egyes sikerrel foglalkozhatik az értékesítéssel, úgy foglalkozhatik azzal sikerrel az egyesek szövetkezésével létrejött individuum, a szövetkezet is. De eltekintve ettől, leszámításával nehány igazán szolid borkereskedőnek, a borkereskedők legnagyobb része nem érdemli meg azt a bizalmat, hogy Magyarország borkereskedelme kizárólag az ő kezükbe legyen letéve. Amit a borkereskedők az olasz borral, mint házastási anyaggal a magyar fajborok értékének és hírének megrontására elkövettek, azt levezelni is képtelenek. Az országos központi borszövetkezetnek hivatása visszaállítani a külföld előtt a magyar fajborok hitelét, ugyanazt a hitelét, amit a borkereskedők Magyarország óriási kárára oly könnyelműen eljátszottak. Egy országos borértékesítési központ, élén a vidéken alakítandó pincezövetkezetekkel, nemcsak azért áldásos, mert a bortermelők borainak értékesítését megkönnyíti, hanem azért is, mert a borkereskedelmet rá fogja kényszeríteni szolidabb irányú borkelésre. Az értekezlet egyébként kimondotta az országos központi szövetkezet megalakulását és ezzel a közóhajnak tesz eleget.

A Gazdak Biztosító Szövetkezte újabb térfoglalásának híre érkezik Szegedről. A város tanácsa ugyanis zárt ajánlati versenytárgyalást tűzött ki a körülbelül 2 millió értékű ingatlanainak tüzkárbiztosítása ügyében és kétszeri árlejtés után a tanács 23 szavazattal 16 ellenében, tehát 7 szavazattöbbséggel elhatározta, hogy a kartellben levő társaságok megbízottjaként szereplő «Adria» biztosító társaság ajánlatával szemben a «Gazdak Biztosító Szövetkezet»-nek ajánlatát fogadja el, amely már alapjában véve 165 koronával évenként olcsóbb díjjal biztosít és ezenkívül alapszabályai értelmében még díjvisszatérítést is adhat.

Tejzövetkezet: Jókőn. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület titkára és segéd-titkára a minap *Jókőn* tejzövetkezetet alakítottak. Az alakuló közgyűlést az ottani gazdakör helyiségeiben tartották meg, ahol megjelentek a falu összes gazdá feleségeikkel. A közgyűlés megtartása előtt *Velcsey* titkár előadást tartott a tejzövetkezetekről. A közgyűlés a tejzövetkezet elnökül *Rudroff* Bélát választotta meg. Ezután megválasztották az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokat. A tejzövetkezet 85 taggal s 110 üzletrésszel alakult meg azon biztos kilátással, hogy igen rövid idő alatt mind a tagok, mind az üzletrészek tetemesen meg fognak szaporodni. *Jókőn* tejzövetkezetnek nagy a jövője, mert a község távol esik minden értékesítő piactól s a tejet a községben jelenleg nem lehet értékesíteni. A megalkotott tejzövetkezet egy fedél alatt lesz a hitelzövetkezettel és a gazdakörrel. A jókői gazdakör mindannak dacára, hogy italmérési joggal nem bír, minden ünnepnap délután szerfelett látogatott, ahol *Rudroff* plebános híveinek gazdasági felolvasásokat tart. E község lakosságának értelme, józansága és tisztességtudása igazán meglepő, amit *Rudroff* Béla ottani plebános ügybuzgó, fáradhatatlan tevékenységének lehet tulajdonítani.

Mezőgazdasági munkások lakása. A mezőgazdasági munkások igen sok helyen a városok és községek ingatlan-forgalmi viszonyai következtében nem szerezhetnek állandó otthont. A földmivelségi kormány évek óta segíti őket ezen törekvéseikben és munkásházakra már eddig is 175.000 korona segítséget adott. *Tallian* földmivelségi miniszter újában *Csongrádmegyének* 40,000, *Kolozs vármegyének* 10,000, *Zombor városának* 20,000, *Torontálmegyének* 5000 korona államsegélyt engedelmzett gazdasági munkásházakra. A segélyösszeget családok munkások 200—600 koronáig terjedő hosszú lejáratu, kamatmentes kölcsönben kapják. Az alap pedig állandóan arra szolgál, hogy minden józan, igyekvő munkás saját lakóházat szerezhesen

Nagyobb munkás kolóniák épültek eddig Szentesen, Hódmezővásárhelyen, ahol a földmívelésügyi miniszter intencióját maguk a városok is nagy áldozatkészséggel segítették elő.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Száraz időjárás s tartós panaszok folytán az árak ma ismét rohamosan emelkedtek. Rozsdapanaszok ma már oly vidékekről is érkeztek, ahol a vetések eddig még a legjobban állottak. A vidéki jelentések a földmívelő nép végtelen elkeseredéséről adnak hírt. A kisebb gazdák még a szomorú 1897-es évnél is rosszabb termést remélnék.

Mindeme körülményeket a spekuláció eszkomptálja, de csak részben, mert — s ezt nagyon is helyesen teszi — az árakat csak napról-napra emeli, nehogy a budapesti piacot nagyobb szedelembé sodorja.

Mézótrúról táviratozzák, hogy a meleg és száraz időjárás a vetésekben igen nagy károkat okoz. A buzavetések már sárgulnak.

Készáru-piac.

Buza:

Tiszavidéki: 500 mm. 79.3 k. 9.37.5 korona, 1100 mm. 80.5 k. 9.—korona, 100 mm. 80 k. 9.30 korona, 400 mm. 80 k. 9.22.5 korona, 1000 mm. 79.5 k. 9.12.5 korona, 100 mm. 79 k. 9.05 korona, 300 mm. 78 k. 8.25 korona.

Fejérmegyei: 500 mm. 76.8 k. 8.95 korona.

Pestmegyevidéki: 1000 mm. 79.5 k. 9.25 korona, 1000 mm. 79 k. 9.25 korona, 500 mm. 79.5 k. 9.15 korona, 100 mm. 78.5 k. 9.—korona, 800 mm. 78 k. 9.02.5 korona.

Tolnai: 500 mm. 74 k. 8.50 korona.

Bácskai: 500 mm. 78 k. 9.10 korona.

Zsablyai: 2000 mm. 76.2 k. 8.90 korona.

Dunai: 2200 mm. 75.5 k. 8.85 korona, 700 mm. 77.2 k. 8.85 korona.

Boszniai: 1300 mm. 75 k. 8.65 korona.

Szerb: 3100 mm. 74.5 k. 8.40 korona, 3500 mm. 76 k. 7.80 korona, 4500 mm. 75 k. 7.75 korona, 3500 mm. 75 k. 7.65 korona.

Raktáraru: 1000 mm. 78 k. 8.95 korona, 2000 mm. 76 k. 8.82.5 korona, 1000 mm. 76 k. 8.80 korona, 3000 mm. 76 k. 8.90 korona, 640 mm. 74.5 k. 8.60 korona.

Rozs: 800 mm. 6.62.5 korona, 200 mm. 6.65 korona, 500 mm. 6.60 korona, 200 mm. 6.60 korona, 150 mm. 6.62.5 korona.

Arpa: 100 mm. 6.22.5 korona.

Zab: 150 mm. 6.—korona, 100 mm. 5.77.5 korona, 100 mm. 5.70 korona.

Tengeri: 2000 mm. 5.28 korona, 1000 mm. 5.28 korona.

Határidő-üzlet.

A spekuláció kezdetben a tegnapi zárlaton felül 20 fillérrel magasabb árakon vásárolt, azonban az üzlet folyamán nagyobb lebonyolítási hajlam mutatkozott, mely körülmény folytán némi visszaesés állott be.

Érték-tőzsde.

A tegnapi részleges szilárdság nem sok ideig tartott. Az osztrák hitelrészvények az előtőzsde megnyitáskor még tegnapi magas zárlati árfolyamukon jegyezték, csakhamar azonban fokozatos gyengülés állott be. A déli tőzsdén kevés volt az üzlet s a gyengülés, támogatva egy újabb orosz vereség hírével, folytatást nyert. A nemzetközi papírok közül az Osztrák Magyar Államvasút részvények, míg a helyi piacon a Magyar Ászfalt részvények kínáltattak.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	643.50	642.25	642.—	—
Magyar hitel	750	749.—	749.—	—
4% koronajáradék	97.25	97.25	97.25	—
Leszámitolóbank	452.—	452.—	452.—	—
Jelzálogbank részv.	500.50	500.50	—	—
Rimamurányi	488.—	488.—	488.—	—
Államvasút	636.—	635.50	635.50	—
Városi villamos	329.—	329.—	329.—	—
Budapesti Közut	575.—	575.—	575.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	641.50	—	—	—
Magyar hitelrészv.	748.50	—	—	—
4% koronajáradék	97.25	—	—	—
Leszámitolóbank	452.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	500.50	—	—	—
Rimamurányi	488.—	—	—	—
Államvasút	635.—	—	—	—
Városi villamos	329.—	—	—	—
Budapesti Közut	575.—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Az öreg Dávid.

Irtá: Bercesényi Béla.

(1)

Elesüggedve telepedtem le a színház udvarának egyik zöld lőcáján s néztem az udvari holót. Kecs nélkül, bántó ütemekben ugrált a kapu felé, a Császár Imre newfoundlandija utána cammogott...

Egyszerre nyílik a kapu s a holló elkezd károggni, a nagy kutya pedig morogni mélyen, fenyegetően.

Szörnyű rongyos ember lépett be. Fején összetörött cilinder, a nyakában fakó köpönyeg, alatta egy hosszú rongyos havelock, feltűrt rongyos nadrág, spárgával átkötözött cipők.

A kacagás, a vidám beszéd elnémult. Mindenki érezte, hogy pénzeeskéje meg fog fogyni néhány hatossal. Az a rongyos ember egy abból a parazita légióból, mely a nemzeti színház udvarára jár be élni a mi satnya termelésünkből.

Ott állott a kaputól néhány lépésnyire. Mintha azt mondta volna:

— Ki akartok lökni, ne fáradjatok sokat.

Azt se mondta, Isten jó nap! Csak állott egyenesen, mint aki kérni nem tud, vagy nem akar. Mikor e furcsa megjelenés fölött még a bámulat keltette némaság uralkodott, még büszkébb pózba vágta magát s erős — bár a pálinkától kissé megviselt — hangon kezdte szavalni.

Ur vagyok mindenkor!
Koplatok ebédkor,
Früstköt nem eszem,
Vacsorakor lefekszem.
Nem parancsolok senkinek
Oda megyek, ahova küldenek!...

Csengő kacaj követte a szavakat. Egyszerre körülvették és senki sem sajnálta a pénzt, amit felé nyújtott. De a rongyos ember csak állott méltóságosan...

Utat törtem magamnak a csoporton s oda léptem eléje.

— Hát kend az, Dávid?

— Én vagyok, uram! Köszönöm, uraim, köszönöm, teinsasszonyok. Nem koldulni jöttem. Ezt az urat keresem.

Régi világbeli ember, a régi színészek szolgálja volt. Abból az időből, mikor még a primadonnákat — Pesten is teinsasszonyoknak titulálták. No hát ezzel az idejét mult teinsasszonnyal nem ért el valami nagy hatást.

— Engem keres, Dávid?

— Igenis.

— Nos, hát hogy vagyunk? Régen láttuk egymást.

— Biz annak van huszonöt esztendeje, uram; de azért megvagyunk ám. Láthatja, hogy ruhatárom elég gazdag.

A két felső alatt még három különböző kabát volt rajta. Ahogy ezeket gombolgatta, megint pózba vágta magát:

Zsebem ugyan elég van!
De benn semmi sincsen.
Ha pénzemet megszámlálom,
Egy polturám sincsen.

— De majd lesz, Dávid! Nem kell busulni!

— Nem is busulok én, uram. Csak el vagyok keseredve.

Ezzel leült egy sarokba s bozontos fejét kezére hajtva, sirt.

Nagyon megszántam, hiszen valaha nagyon kedveltem ezt az embert.

Elröppent ifjuságom emlékei fűztek hozzá. Mikor mint gyalogszínész bevándoroltam az országot, egy társaságnál voltunk. Én irtam a színlapokat, ő hordta szét s ő mondta el a kritikát, amit róluunk — tehát a n. é. közönségtől — hallott.

— Hát miért van olyan nagyon elkeseredve, Dávid?

— A hálátlanság miatt.

— Bolond kend, Dávid, ha még kend hálára számít. Hiszen kend tudott valaha Shakespearból is citálni. Hogy is van csak: Az ember jótetteit...

— Vizbe írják — vette ki számból a szót.

— No hát!...

— De azt, amit én ezzel a gyermekkel tettem, ércbe kellett volna vésn.

— Akkor hát rosszat tett kend vele.

— Az, Isten ugye!... Biz az meglehet, mert én öltem meg az apját.

— Megbolondult, Dávid?

— Na hiszen nem fojtottam meg s kést sem döftem belé... De mégis én öltem meg, mert én vagyok oka a halálának. De mégis jót tettem vele, mert ha akkor az apja meg nem hal, ez a kölyök pusztult volna el, még pedig éhen. Hiszen az ur is megmondhatja. Emlékezzék csak... Szalóczy Jenő!...

— Emlékezem... emlékezem... Hogy is volt csak az a história, Dávid?

— Hát előbb vígan volt, aztán meg szomoruan volt. Szegény Szalóczy Jenő! Szerettem én azt a fiut nagyon, de azután meggyűlöltem jobban. Pedig térdemen nőtt fel. Ismertem az apját is, az is jó színész volt, meg nemes ember. Hej, abban a világban még más emberek is lettek színészek, nem úgy, mint most. Szép legények, szép leányok, meg tanult, diákos emberek szolgálja voltam — de most... felhagytam a színészettel.

— Igaza van, Dávid! — hagytam rá mindent, csakhogy a történethez jussak. — Kezdje csak Jenőt.

— Hát hiszen ismerte. Gyönyörű ember volt. Ha meg nem hal, ide jött volna az is. Olyan szerelmes színész nem volt akkor. Szép volt és olyan hangja volt, hogy megreszketett a szíve, aki hallotta. Keveset tanult, de hisz a színpadon született, színészgyermek volt.

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállata

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904 május 28-án.

M. kir. Operaház.

Lohengrin.

Reviényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét irtá: Wagner Richard. Kezdeté fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Napkeleti királykisasszony.

Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.

A konzul felesége.

Nagy operett 3 felvonásban. Irták: Ferrier és Clairville. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígsház.

A berlini Neues és Kleines Theater vendégjátéka:

Ármány és szerelem.

Dráms 5 felvonásban. Irtá: Schiller. Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Pfefferkorn utazása.

Énekes bohóság 3 felvonásban. 4 képből. Irtá: Karl és Strobl. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Én, te, ő!

Nagy operett 3 felvonásban. Irták: Caillavet és Flers. Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

— tavaszi elsőrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben
elismerett specialista. Dívatlap küldetik. 253

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a.

Elismert legjobb harisnyák.

Feltétlen szabott és olcsó árak. — Feltétlen szabott és olcsó árak

Beclési áron alul adatnak el még a lent felsorolt cikkek, mivel azok többé raktáron nem lesznek.

1 elegáns Saphir pongyola	becsár 5.-, eladási ár 2.50 frt
1 remek delain pongyola	12.-, " 5.-
1 remek szövet felszoknya	12.-, " 5.50
1 gyönyörű angol szövet v. luster-alj	10.-, " 4.50
1 remek f. selyemfenyű cloth aioszoknya	6.50, " 3.-
1 selyem taft alszoknya (suhogó) csipkediszszel	16.-, " 7.50
1 elegáns tavaszi Havelok finom anrol kelmékből	16.-, " 7.75
1 finom szövetruha minden színben	25.-, " 10.-
1 legfinomabb selymblouz	15.-, " 6.-
1 remek costum, kabát és alj	24.-, " 12.-
1 doubl. szövetgaller, kockás belsőtél	14.-, " 8.-
1 finom selymruha, elegáns, dus diszítés	45.-, " 12.-
1 finom utazó köpeny	12.-, " 6.50
1 tiszta cérna abrosz, 6 szaly. ajour széllel	9.-, " 3.25

1 tolltartó ágyhuzat, erős, mint a bór, 30 rőf	becsár 9.50, eladási ár 6.- frt
1 Pius-pápa vászon, remek min.	9.50, " 5.25
1 vég tiszta len crész, al-kalmi vétel	22.-, " 13.50
1 ablakra v. csipkefüggöny, remek minta	4.50, " 2.25
1 tet. vászon pohártörő	2.40, " 1.60
1 smyrna-szönyeg, 260 sz., 8 m. h.	18.-, " 8.50
1 méter valódi spárgaszönyeg, tartós minőség, 90 széles	1.25, " 0.95
1 méter ugyanaz, 65 széles	1.10, " 0.70
1 vég irlandi vászonj 54 rőf	17.-, " 9.25
1 chine paplan, 2 személyre, ujd.	12.-, " 5.50
1 valódi clothpaplan, remek min.	8.50, " 4.25
Vászon ingok	1.50, " 0.65
Szallagon diszítve	3.-, " 1.50
1 ruhára való remek delain 7 mér. minden színben	3.75
1 ugyanaz másfajta delain 7 méter	2.10

1 ruhára való fekete kamgarn, 120 széles, 5 m. 5.25 frt	
1 teljes blouzra való tiszta selyem, 4 méter	becsár 7.-, eladási ár 3.50
1 vég damaszt eszivat ágynemű, csikos vagy virágos	19.50, " 9.75
1 vég cérna kanavász 30 rőf	13.-, " 6.50
1 agy és asztalkészlet (3 drb) a legfin. nehéz minőségű	9.90, " 4.95
1 ablakra való szövetfüggöny	10.50, " 5.25
a legfin. nehéz minőségű	17.-, " 8.50
1 tucat finom zsebkendő	2.30, " 1.15
a legfinomabb nehéz minőségű	2.50, " 1.25
1 tucat finom zsebkendő	1.50, " 0.75
a legfinomabb	2.50, " 1.25
a legfinomabb cérna hat szt, tet	5.-, " 2.50
1 mirtus-koszoru, fátjollal együtt	6.-, " 3.-
Csodáló lepedő-vászon, gyepon fehéritett	16.-, " 7.75
Agy elő való remek minta smyrna	75.-, " 38.-
A legjobb tafta smyrna	3.60, " 1.80
1 kez. vászonlepedő	1.90, " 0.95

Minden vevő 10 korona rendelésre egy smyrna szönyegét kap teljesen ingyen és egy életnagyságu krétarajz-arc képet.

HERCZEG és HORVÁT Budapest, Kerepesi-ut 52.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904. május 28.

Uránia.

Balaton.

Százhatvan színesen velített képpel és 15 mozgóképpel. Irtaák Sági János és Szalay Sándor. Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház.

A kaméliás férfi.

Fővárosi életkép énekekkel 3 felvonásban, előjátékkal. Kezdeté fél 8 órakor.

A városligeti nyári színház.

Egy bolond gondolat.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Laufs K. Kezdeté fél 8 órakor.

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gummitak.

Kerékpárokat: Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legjutányosabb árban szállít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF** és **TSA** szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrássy-ut 61-gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — A magyar távirati iroda szállítói. 295

SCHMIDT M.

szíjgyáró, nyerges és bőröndös Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25. Kocsizó- és lovagió-szerszámok. Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

KEMENY és TÁRSA

Betét-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet Alapítva ott 1888. Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

500 forintot

fizetek annak, ki Bartilla fogvizének használatával mellett —

üvegje 35 kr. — valaha ismét fogfájást kap vagy szára hüzik. (Csomagolásért külön 10 krajcár.)

BARTILLA WINKLER ED.

Wien, 19/L., Sommergasse 1. Főraktár Budapest: Török J. Király-u. 12., Andrássy-ut 29., Dr. Egger Váci-körut 17. Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 9

BIKAVIADALOK BUDAPESTEN

az állatkert területén épült óriási arénában 1904. évi június hó 4-én, 5-én és 9-án

POULY fils

a Sevillában I-ső díjjal kitüntetett **TORADOR**

Spanyol- és Délfranciaország első «Quadrille»-jával. 24 vadon tenyésztett szilaj spanyol bika, herceg Osuna, Viret, Dijol, Desfondo, Chabrara, valamint Pouly bikatenyészedéből.

Helyárak: Páholy (négy személyre) 100 korona üléshelyek: 15, 12, 10, 8, 6 és 4 korona.

Jegyek előre válthatók:

a Központi Menetjegyirodában (Budapest, Vigadó-tér 1. szám), a Royal-szállodabeli főkirodában, a nagyobb dobánytözsdekben és a Központi Menetjegyiroda összes vidéki fiókirodáiban.

Brázay-féle sóshorszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Családi Regénytár

Egy kötet ára **1 korona.**

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, Szentkirályi-utca 28.sz.

Urak figyelmébe!

Árverés után sikerült egy nagy gyári raktár valódi gyapjuszövetét olcsó áron megvenni, tehát ameddig a szövetség tart, készítek saját műhelyemben remek szabásban egy **divatos férföltönyt** ♡ ♡ ♡

csak **12 frtért**

mérték után, a raktáron levő bármelyik szövettől választva. Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek utánvétellel. Mértéknek elegendő a mellbősége és nadrághossza és a szövetszin megadása. Minták a nagy költség miatt nem küldetnek. 350

Lichtmann Sándor férfiszabó 350

Budapest, VII/m. Rottenbiller-u. 4/B.

Grossmann B. és Társa

Erzsébet-körut 12. I/9. 14-16 forintért férföltönyt mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12-11

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövegmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Minden szó 3 fill. **APRÓ HIRDETÉSEK** A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Méhésztársaknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhésztárs, Baranya-Csuzan.

Tanítónő kerestetik,
aki szerényebb feltételek mellett vállalkoznék arra, hogy egy tanulmányában kissé hátramaradt elemi iskolás fiút vizsgára előkészítsen. Cim a kiadóhivatalban. (5027)

Két kis
Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Dijtalanul
adok felvilágosítást és minden előleges költség nélkül eszközök ki 200 kor. után 4 kor. havitörlesztéses (kezesség mellett), továbbá 200 kor.-tól 400 kor.-ig terjedő (kezesség nélküli) és legelőnyösebb ingatlan, tisztviselői és 1000 koronán kezdődő rendes váltókölcsönöket. Végül 1070 kor.-ig terjedő s azonnal folyosítható 8%-os, rövid lejáratu magánkölcsönöket. Banképítési iroda. IV. Képiró-utca 11. sz., III. em.

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetítek mindent a világon! választékot kérek. «Telegdi» Marosludason.

Keresek
egy használt szódavizgyártási és egy tejgazdasági berendezést megvételre ajánlatok. — Márkus Testvérek. Csököly, Somogy.

Megvételre
keresek nyolcas eséplőhöz való vaskerekeket. Csapó Bálint, Uzdí-Szent-Péter.

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 28. sz.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát mérték készítményű uri-, női- és gyermek-cipők-ből a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruha készítményű olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat
fehérneműt, szörmeárukat s.b. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lujza-utca 16., ajtó 10. sz.

Lakásokat
csékély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/H.

Van szerencsém a n. é. közönségnek figyelmében ajánlani a Soroksári-utca 41. sz. alatt levő vendéglői helyiséget. — Hol kitűnő magyar konyha és hamisítatlan magyar borok kaphatók. Különösen ajánlom ó-budai fehér rizling és vörös boraimat. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Teljes tisztelettel
Lintebner Odön,
vendéglős.

Egy üzlethelyiség
novemberre kiadó. IX. ker., Csillag-utca 4. szám.

Gyönyörű!
Marechal Niel rózsák megfelelő áron kaphatók. Rosenkranz, Görz, Ausztria.

Szobákat
csékély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/H.

Huszár Károly
címer és címtábla festő.

Készít: fa, vászon, bádóg, öntött és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében.

Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Alapos oktatást
a francia, angol, olasz, magyar és német nyelvből (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy úrnő, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer. Erzsébet-körút 58., II.

Eladó
ebédlő és matracdivánok, ottománok, jó és olcsón. Füzéri kárpitos, Magyar-utca 23. szám. Javításokat elfogadok. 13

Phonograph!!!
legszebb multság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselők kerestetnek. (205)

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKA-TEJ,
mely azonnal eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdösöget, fiataloságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poró 2 K.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszertár Budapest, Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEMAJTHATÓ VASÁGY
3KIVENETŐ MATRAGGAL 10Frt.
FACÉLSODRONY
ÁGYBETÉT 5Frt.

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árú kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden verőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet teljesen ingyen** készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségünket, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar 12 forint 1 darab összecukható vaságy adósdrony-betéttel, 3-réti matracal és terítővel.

csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyompaplan fodrossal és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis **GICHNER ÜSTVÉREK BUDAPEST,** Muzem-körút 27.
Pa-lan- és matragyár, szőnyeg- és vasbutoraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk. 205

Minden öszülő egyének nélkülözhetetlen a **Tábor-féle Haj-Regenerateur** mely csakis Tábor gyógyszerárban kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Színtelen folyadék! Sem a kézen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a tejünket. Az ösz haját 8-10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalom a kezességet! — Arc szépítésére a leghatásosabb a **csoda-erém.** Szepítőt, májfoltot és minden arctisztátalanságot 4-5 nap alatt eltüntet és nem engedí, hogy újra kiüssön. Hatásért teljes szakavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér. Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: **Tábor Gyula gyógyszerár Alberti-Irsán.**

GÖRÉSAGOK Kacagató székelyhistoriák II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K.40F. ért
küldi: PÉTERFÉY TAMÁS BUDAPEST, Kézdivás

BUTOROK. Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, úgy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Budapestre utazók becses figyelmébe! **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra heilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frittól. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.